

ANASTASISS" - VZKRIESENIE

(Ikona Zostúpenia do predpekli (podsvetia))

Cieľová skupina: 7. roč. ZŠ

Obsahový štandard: Vzkriesenie ako záruka našej spásy. **Výkonový štandard:** Spoznať význam ikony. Spoznať symboly ikony **Kľúčové kompetencie:** Žiak si prehĺbuje svoje vedomosti z liturgického roka hlavných sviatkov a vníma, že je to súčasť duchovného poznávania a praktizovania v živote.

Ciele témy:

Kognitívny: Spoznávame ikonu Vzkriesenia a hľadáme, ceníme si význam spásy, meditujeme nad záchranou.

Afektívny: Hľadáme v sebe svoje otroctva, z ktorých nás chce Boh vyslobodiť a zachraňovať. Hľadáme význam, prečo to urobil on pre nás.

Psychomotorický: Uvedomujeme si z čoho aj nás Boh dvíha v našom živote, vzbudzujeme v sebe túžby, zachraňovať životy druhých, pomáhať im, zabúdať na seba a žiť pre iných s cieľom, že raz budeme s ním v sláve Boha.

Metóda: Motivačný rozhovor, príbeh, výklad, práca s ikonou, diskusia, fixačná a skupinová práca s ikonou

Pomôcky: Sväté písmo, svieca, magnetofón, výkresy, farbičky, ceruzy,...

Prierezové témy: OS R povolanie človeka k svätosti v každodennom živote

VMR - poslanie a úloha pomáhať iným a zachraňovať ich v živote MV

prítomnosť cirkevných sviatkov v médiách

Priebeh vyučovacej hodiny:

1. Motivácia: motivačný rozhovor (cca 5 min)

Žiaci majú porozprávať, kedy boli v nejakom nebezpečenstve a nebolo nikoho, kto by im pomohol. Ako im vtedy bolo, ako sa cítili. Kto im nakoniec pomohol v týchto situáciách.

2. Expozícia: Spoznávanie ikony (cca 15 min)

Tento veľkonočný tropár obsahuje v sebe najdôležitejšiu zvesť kresťanov: Kristus slávne vstal z mŕtvych. *Veta, ktorá pre celý svet znamená vykúpenie. Veta, ktorá priniesla svetu radosť, zničila vládu smrti. Výkrik, ktorá znamená šancu na večný život.* Sv. apoštol Pavol v prvom liste Korinťanom hovorí: *.Ak nebol Kristus vzkriesený, potom márne je naše hlásanie a márna je aj naša viera'. (1*

Kor 15, 14) Ale vzápätí radostne potvrdil: „*Ale Kristus vstal z mŕtvych, prvotina zosnulých*“ (IKor 15, 20)

Preto chcem predstaviť túto ikonu, kde nám Kristus priniesol spásu. Ikona, ako každá iná má hlbokú symboliku, v ktorej môžeme objaviť veľa nového. O tejto ikone sa už narozprávalo veľa. Pri pohľade na ňu nás môže zaraziť niekoľko detailov.

Ako aj na iných ikonách podklad je zlatý - označuje symbol večnosti.

V strede ikony je Ježiš Kristus, odtý do žiarivého bieleho pláštá, ktorého biela farba symbolizuje čistotu a slávu vzkriesenia. Jeden z tropárov Veľkej soboty uvádza: „ Ctihodný Jozef sňal z Kríža tvoje prečisté telo. Ovinul ho čistým plátnom, natrel voňavými masťami a uložil do nového hrobu. “ Keď si to uvedomíme, začneme spájať to čisté bieloskvúce rúcho Krista s jeho pohrebným rubášom. Aj písmo rozpráva o mládencovi v bielom . Tým, akoby nám bolo povedané, že nieje dôležité to vonkajšie. Kristus sci neprišiel po vzkriesení prezliecť do zlata a drahocenných látok, ale prijal to, čo mu dali. A práve jeho osoba tieto šaty prežaruje svojim jasom, svojou čistotou a dokonalosťou. A to symbolizuje aj žiara okolo Krista.

Zlatý plášť- štóla je znakom, že Ježiš je prvý a jediný kňaz.

Tri grécke písmená na svätožiare za Ježišovou hlavou znamenajú, že Ježiš je Alfa a Omega, Prvý a Posledný, Začiatok a Koniec.

Ježišove oči sú namalované tak, že ten, kto sa pozerá na ikonu, z ktorejkoľvek strany má pocit, že pozerajú na neho.

Nebesko - modré kruhy v Ježišovom pozadí a zelená lúka , sú symbolmi Nebeského Kráľovstva.

Dva skalnaté vrchy zo strán zobrazujú Svätého Ducha, ktorý objíma vesmír.

Po Ježišovom pravom boku sú kráľ Dávid, kráľ Šalamún a prorok Eliáš, a po jeho ľavom boku sú spravodliví.

Čierna farba je farbou tmy, smrti, zla.

Kľúč, zámok a retaze zobrazujú otroctvo hriechu.

Tri kliny sú klinmi Kristových muk, ktorý roztrhal, reťaze zla, oslobodiac nás od hriechu a dajúc nám spásu.

Ježiš chytá za ruky Adama a Evu, symbolizujúcich celé ľudstvo zničené hriechom, vyzdvihujúc ich z hrobu smrti. (Nasledujú ich všetky generácie až po neho a vo dvoch veľkých sprievodoch vychádzajú zo zeme. Tak je zobrazený celý proces spásy, ktorý Pán uskutočnil. Kristus, ako druhá osoba Trojice, sa stal človekom aby ako smrteľník mohol objaviť úkryt ľudstva, ktoré sa uzavrelo samé do seba a je neschopné lásky, teda večného života, lebo jedine láska je večná.)

Evina ľavá ruká je skrytá, pretože je to ruka, ktorá zhrešila. Eva pokorne skláňa svoju hlavu pred Kristovým milosrdným pohľadom vedomá si svojho hriechu, svojej skazenosti a hriešnosti. Ak si všimneme Kristus sa zameriava práve na ňu. Ona bola tá, čo zhrešila, tá, ktorá prvá podľahla. Tak povediac je tou slabšou, preto Kristus prv vedie von ju, dvíha ju väčšou silou, lebo hriech ju už obral o

sily. Adam vystiera svoje ruky k Bohu, svojmu Tvorcovi a ťahá sa k nemu. No nie oni sa držia Krista, ale Kristus ich. . Tak je to aj v našom živote. Ak si myslíme, že my sa držíme Boha, tak je to naša pýcha. Boh drží nás, aby sme znova nepadli. Dvíha nás, aby nás vtiahol do svojej slávy. Chce nás povýšiť a urobiť svojimi deťmi, znovu im vracia dôstojnosť Božích synov. A je jedno, koľko síl sme už vynaložili, on hľadá na srdce, jeho pohľad preniká všetky tajomstvá a pretvárinky, všetky hradby, ktoré si stavíme, aby sme si zachránili život. Celé vykúpené ľudstvo spolu s Kristom a v Kristovi sa vráti do srdca Trojice, kde je pravé miesto človeka. Tu, v dome Otca, sa človek raduje so všetkými.

Na tejto ikone stoja za povšimnutie aj veraje, Tie nie sú ako na iných ikonách len prekrížené do tvaru kríža, oni ten kríž priamo vytvárajú. A Ježiš nás, ako aj Adama a Evu, ťahá k sebe po tomto kríži. On spája Božské s ľudskými, on je tým mostom, po ktorom môžeme dôjsť do večnosti.

Ikona zmŕtvychvstania nepredstavuje Krista v okamihu , keď vychádza z hrobu, ale keď sa hrob borí. Kristus nevychádza z hrobu ako ten, ktorý sa vyslobodil zo smrti a ušiel preč. Veľkosť Kristovho vzkriesenia spočíva v tom, že On vstupuje do kráľovstva kniežat'a temnosti, ktorý drží v otroctve Adama a jeho potomstvo. V staroveku sa hovorilo, že keď diabol pokúšal Krista na púšti a nedokázal ho naviesť na hriech, utiahol sa, lebo bol presvedčený, že jeho porážka je len dočasná a Kristus skôr či neskôr príde do jeho kráľovstva noci a temnôt, do kráľovstva smrti.

Ikona skutočne predstavuje Krista, ktorý zostupuje do podsvetia, dokorán otvára jeho veraje a živý vstupuje do kráľovstva smrti. Teraz už môžeme spievať: „ Smrť, kde je tvoje víťazstvo?“ (1 Kor 15, 55), alebo „Kristus smrťou smrť premohol“. Kráľovstvo smrti bolo zničené, lebo prijalo živého. Zostupuje pravé svetlo, slnko spravodlivosti, ktoré osvecuje „tých, čo sedia vo tme a tóni smrti“. (Lk 1, 79) Veľké svetlo osvecuje tých, ktorí sú v údolí strachu, smútku a zabudnutia. Osvecuje toho, kto je mŕtv, kto padol, kto utiekol pred Bohom a chce naňho zabudnúť. Kristus prichádza vo svojej žiare, vystiera ruku k mŕtvym, aby im zjavil, že Boh nezabúda. Zostúpenie do podsvetia je zjavenie Božej pamäte, ktorá na nikoho nezabúda. Kristus prechádza hrobmi a svojim činom zachraňuje žijúcich v prítomnosti a v budúcnosti, ale aj zosnulých minulosti.

Ikona predstavuje aj dve sféry duchovného života. Kráľovstvo smrti, ktoré Kristus prenikol, je zaplnené nerestami a myšlienkami, ktoré vedú človeka, aby tomuto kráľovstvu slúžil. Sú to čierne obrazy podzemnej jaskyne. Umenie týchto nerestí spočíva v tom, že svoje návrhy ukazujú ako niečo, čo človek už nasleduje. Pôsobia preto v tóni, v úkryte, v prestrojení. Druhá sféra je sféra Krista, ktorý pôsobí presne opačným spôsobom. Kristus otvorene predstavuje čnosť, ktorú človek získa, ak bude nasledovať duchovné myšlienky a potláčať egoizmus.

3. Fixácia: (cca 15 min)

Ježiš Kristus zomrel a vstal z mŕtvych, lebo nás miluje! Koľkokrát aj ja zomieram, lebo milujem hriech a zažívam duchovnú smrť? Koľkokrát som už aj ja bola v hrobe, z ktorého som hľadala cestu? Koľko ľudí si po takej smrti povie, že je to už naposledy? My ľudia, umierame vlastným pričinením, lebo milujeme viac hriech, ako Boha! Boh ale vie, akí sme slabí. On nám ponúkol cestu,

novú nádej na život - svojho Syna Ježiša Krista. On je našou nádejou na zmŕtvychvstanie. Z hrobu je jediná cesta na svetlo. Tou je opravdivá ľútosť a sviatosť zmierenia. Týmto činom ožívame a prebúdžeme sa do nového života.

Keď si neprisvojíme Kristovo víťazstvo a s jeho pomocou sa nestaneme víťazmi nad diablom, nad smrťou a nad hriechom, náš život nedôjde k cieľu. Ježiš Kristus vstal zmŕtvych, aby sme my vstali zo svojich rôznych slabostí a pádov a prijali ho do svojho srdca, ako nášho najväčšieho dobrodincu a pána a dovolili mu, aby bol víťazom nad hriechom, nad smrťou a nad zlým duchom aj v našich životoch. Veď iba s Ježišom sa môže človek - ja i ty, stať opravdivým víťazom a dosiahnuť večný cieľ - nebo. Sami by sme to neboli schopní vykonať.

ale v jednote so vzkrieseným Kristom sa nám to určite podarí získať. Každý deň nám ponúka toľko možností, nakoľko ich môžeme využiť. Každý deň môžeme padnúť do hriechu, ale každý deň môžeme aj vstať z mŕtvych. Je na každom z nás, pre ktorý variant s rozhodneme. Ale pri tom rozhodovaní si skúsme uvedomiť, že je to verdikt o večnom živote. Ježiš Kristus vstal z mŕtvych, nepremrhajme šancu nasledovať ho. Radujme sa z Kristovho vzkriesenia a z celého srdca volajme s nábožnými ženami: „*Christos Voskrese! - Voistinu Voskrese!*“

4. Diagnostika: (cca 5 min)

Z čoho aj mňa chce Ježiš vytiahnuť, akoby z hrobu hriechu, smrti. Čo mi bráni odovzdať Ježišovi svoj život?

Akým otroctvom som aj ja zviazaný? Napr. Mobil, hry, počítač, internet, televízia,....

5. Záver: zopakovanie, zhrnutie, modlitba, domáca úloha (cca 5 min)

Tropár vzkriesenia: „ Kristus slávne vstal z mŕtvych, smrťou smrť premohol a tým, čo sú v hroboch život daroval “.

Naučiť sa tento tropár po cirkevnoslovanský a po grécky, vymalovať pracovný list podľa farebnej ikony a naučiť sa, ako sa zdravíme vo veľkonočnom období, (slovenský, starosloviensky, grécky)

Christos Voskrese! – Vo istinu Voskrese!
Kristus vstal z mŕtvych! – Naozaj vstal z mŕtvych!
Christos Anesti! – Alitos Anesti!

PRAMENE

Sväté písmo

www.ikony.sk